

VALGFOREDRAG PÅ HAMRESANDEN, KRISTIANSAND

Arbeiderpartiet legger fram et program for de neste fire årene som samler seg om viktige hovedpunkter:

Arbeid for alle

Sikkerhet, avspenning og fred

Forsvar for velferdsstaten

Oljen for hele folket

Likestilling og demokrati

2.

Vi har ikke valgt disse sakene fordi de er lette eller populære. Tvert om: De er tunge og vanskelige saker der løsningene krever noe av oss. Vi har valgt dem fordi de avgjør vår framtid som folk.

Vi forteller velgerne åpent at vi går inn i en vanskelig tid. Jeg sier: Ta stilling til din samtid. Se deg omkring. Hvor er svakhetene? Det er ett budskap som fort trenger igjennom: Vi må være sammen om ansvaret. Da må vi være villige til å se ting i øynene. Vi må ikke late som det er mulig på alle områder å få både i pose og sekk. Vil vi naturvern, miljøvern og ressursforvaltning, kan vi ikke samtidig sette den private eiendomsrettens gjennomslagskraft i sentrum. Dette er

og blir en selvmotsigelse, hvis vi mener at felles interesser i en rekke tilfelle må bli de som teller sterkest.

Hvis vi mener at endel av våre strandområder skal ligge ubebygget, så må vi samtidig ta belastningen ved å våge å si dette, og samtidig forsvare den lovgivning som er nødvendig for å gjennomføre det et flertall mener er riktig. Skal vi verne naturområder, må vi ta belastningen ved å si nei til industriutbygging eller oppdyrking av det samme området. Høyre farer med dobbeltmoral på disse områdene. Også foran dette valget ser og hører vi i brosjyrer og foredrag avstandtagen fra de såkalt unødige reguleringene. Dette er for lettvtint! Det

appellerer til misnøye og ~~den~~ enkelte uten å sette tingene i sammenheng. Vi kan alle bli fristet av drømmen om å forme samfunnet etter eget hode slik vi selv og vår familie helst ville ha det. Men det er et farlig utgangspunkt for politisk tenkning. For tenker man gjennom det, vet man med seg selv at summen av alle menneskers drømmer aldri kan bli til virkelighet. Tror dere på all misnøyepropagandaen? Eller drømmer dere kanskje at det likevel kan være sant selv om fornuften sier dere det motsatte. Da kan skuffelsen etter den 14. september bli enorm, for nå foregår det en kamuflering av virkeligheten.

La meg så si: Tro mere på egne øyne enn på borgerlige aviser i en valgkamp! For hva slags eventyr er det ikke vi kan lese hver dag:

- at landet er vanstyrt
- at alle problemer har enkle borgerlige løsninger:
Vekk med reguleringer og skjema,
Vekk med skatt og avgifter,
En ny abortpolitikk
En ny oljepolitikk

Vi kjenner overskriftene. Men innholdet er ukjent. Alt skal tåkelegges for å dekke mangelen på svar. Sannheten er enkel og avslørende: De borgerlige har ingen politikk.

6.

Den såkalte fellesinnstillingen er ikke noe program, men en ønskeliste over alle gode formål.

Politikk er å velge - å vise vei. Den som sier at alt er mulig på en gang fører folk bak lyset. Det kan være så altfor lettvindt å være opposisjonspartier. - Vi ser at forslagene kjøres fram ett for ett uten å veies sammen til et hele. De borgerlige gjør ikke engang noe forsøk på å få regnestykkene til å gå opp - de skriver ønskelister og lover bort luftslott.

Men la oss stanse et øyeblikk og se på hva de borgerlige partiene gjør når de får politisk ansvar i fylker og kommuner. Jo da stiller de seg fremst i koret som roper

på flere inntekter for fylker og kommuner - og sist blant dem som vil bremse utgifter til de mange gode og populære formål. De står fremst i køene som skal ha penger fra staten. Det er Staten som skal ha skylda for at de sprenger budsjettene i fylker og kommuner. De borgerlige vil ha økt offentlig innsats der de har ansvaret. Men hvordan rimer da dette? For hva har vært Høyres hovedmelodi til alle tider? At det offentlige må begrenses. Skattene er altfor høye.

Forstår ikke velgerne dette dobbeltspillet? For denne melodien er falsk. Vi kommer til å fortsette med de ubehagelige spørsmålene: Hvor vil Høyre skjære? De lover jo både milliarder i skattelette og mere på

budsjettet. Høyre må velge det ene eller det andre. - De kan bli trodd på skatteløftene, men da må de fortelle oss hvem som skal få mindre. Eller de kan stå ved alle løftene om de gode sakene, men da er i stedet skatteløftene en bløff. Det går ikke å trylle hvis dere skulle bli sittende med ansvaret.

Det finnes ikke noe borgerlig alternativ. Det finnes tre programmer fra tre partier.

De spriker i abortsaken

De spriker i skattepolitikken

De spriker i oljepolitikken

De spriker i energipolitikken

De spriker i alkoholpolitikken

De spriker i konsesjons-, distrikts- og landbrukspolitikken

De spriker i likestillingsspørsmålene.

Slikt blir det ingen samlet politikk av.

Listen kunne gjøres mye lenger. Noen av motsetningene er uforsonlige. I abortsaken står valget mellom ja og nei til selvbestemt abort. Det finnes saker der det ikke er mulig å finne kompromisser - uansett hvor mye man strever. Kristelig Folkeparti sier de bare kan gå inn i en regjering som kan garantere en abortlov som opphever selvbestemt abort. Flertallet i Høyres gruppe vil beholde selvbestemmelse. Disse standpunktene er uforenlige. Ett av partiene må kapitulere. Skal vi tro

10.

Kåre Kristiansen, vil Kristelig Folkeparti trosse sitt eget landsmøtevedtak - og gi abortprinsippene på båten for regjeringstaburettene. Men det ser ikke ut til at velgerne vil få noe svar.

Abortspørsmålet er et sentralt spørsmål for kvinnene. Men det er mange andre saker som er viktige for kvinnene.

Men det er ikke nok å si at man vil likestilling, vi må gjøre noe konkret og effektivt for å nå målet. Vi vil ikke at likestillingsloven skal sove. Vi vil følge den opp i praktisk handling. Derfor la Regjeringen fram handlingsplanen for likestilling for Stortinget i vår.

Det krever styrke og pågangsmot å bære fram likestillingsarbeidet i åra som kommer. Vi skal arbeide under strammere økonomiske betingelser. Det setter vår evne til å prioritere og omfordele på en hard prøve. Tidligere har trange tider ført til at arbeidet for likestilling har lidd skibbrudd. Under økonomiske tilbakeslag har kvinnene vært henvist til reservebenken.

Under behandlingen av handlingsplanen for likestilling fant Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet hverandre i en felles passiv holdning som kan la historien gjenta seg. De vendte tommelen ned for viktige virkemidler som ble foreslått. De gikk mot bruk av radikal kvotering, mot flere kvinnekonsulenter og mot utvidet bruk av likestillingstilskott.

Vi vil bryte med tradisjonene. Vi vil prioritere likestillingstiltak.

I etterkrigstida er det Arbeiderpartiregjeringer som har slått ned milepelene i likestillingspolitikken. Siden kvinneåret i 1975 gjelder det: Lov om selvbestemt abort, lov om likestilling mellom kjønnene og opprettelse av et likestillingsombud. Det har stått strid om disse tiltakene. De har krevd politisk vilje - vilje til å ta belastninger. Enkelte borgerlige partier har først kommet etter når tiltakene betyr politisk gevinst, når kampen er vunnet - og opinionen endret.

Vår likestillingspolitikk må bygge på den virkelighet mennesker møter. Og virkeligheten er at kvinners og menns reelle situasjon og muligheter i samfunnet er vesensforskjellige, selv om lovverket stiller oss likt.

Levekårsundersøkelsen bekrefter det vi vet: Kvinner kommer dårligere ut i utdanning, arbeid, inntekt, - og i politikk og organisasjonsliv.

Vi er ikke fornøyd med tingenes tilstand. Vi ser at det er nødvendig å slå ned nye milepeler. Igjen ser vi at det er når vi blir konkrete at de borgerlige partier ikke lenger er med. Det er da vi ser at de borgerlige partier bare sier at de vil likestilling, men ikke er

14.

villige til å bruke de midler som kan skape likestilling.

Det er Arbeiderpartiet kvinnene kan stole på. Derfor:
Stem Arbeiderpartiet!